

نماز و آئین بندگی در قرآن

مؤلف: ف. عسکریان

پیشگفتار

حضرت رسول ﷺ می فرمایند: نماز معراج مؤمن است. معراج مؤمن یعنی بالا رفتن مقام وحی او تا رسیدن به عرش اعلیٰ و بالاتر همچون رسول خدا که به مقام ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ رسیدند یعنی آنقدر در معراج بالا رفتند که حتی فرشتگان الهی نیز اجازه‌ی ورود نداشتند و فقط رسول خدا اجازه ورود داشتند و مانند دو سرکمان به خدا نزدیک شدند.

برای رسیدن به این قرب الهی، خداوند راهنمایی‌هایی برایمان قرار داده همچون قرآن که باید از آن استفاده کنیم تا به جایگاه اصلی خود یعنی اشرف مخلوقات بودن برسیم.

پس باید طبق آیه‌ی ۸۲ سوره نساء در قرآن تدبیر نماییم.

﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُزَّانَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ
اٰخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾

آیا درباره قرآن تدبیر نمی‌کنند؟ (در حالیکه) اگر این قرآن، از طرف غیر خدا بود، اختلافات بسیاری در آن می‌یافتند.

و برای انجام دستورات قرآن باید از رسولی که خداوند او را فرستاده و از جانب خداست پیروی کرد تا منحرف نشویم.

و خداوند در آیه‌ی ۶۴ سوره نساء می‌فرماید:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا﴾.

و ما هیچ پیامبری نفرستادیم مگر برای آن که به اذن خداوند، مورد اطاعت (مردم) باشد و اگر آنان هنگامیکه به خود ستم کردند (از راه خود که برگشته و) نزد تو آیند و از خداوند مغفرت بخواهند و پیامبر هم برای آنان استغفار کند البته خداوند را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند.

هدف از فرستادن انبیاء هدایت مردم از طریق اطاعت پیامبران است و اطاعت مخصوص خداست، حتی اطاعت از پیامبران باید با اذن خداوند باشد و گرنه شرک است. پیامبران بخشنده‌ی گناهان نیستند بلکه واسطه‌ی عفو الهی هستند و توسل به رهبران آسمانی مورد تأیید قرآن است و درب استغفار برای همه‌ی مردم باز است و نباید خطا کار را رها کرد، باید کمکش کرد تا با یاد خدا از کارش پشیمان شود و به سوی حق برگردد و استغفار کند، دعای فرشتگان و دعای نیکان در حق مؤمنان اثر دارد. (۱)

پس از تدبیر در مطالب قرآن و اطاعت از رسول باید به فکر روز جزا هم بود که خداوند در این باره در سوره نساء آیه‌ی ۸۷ می‌فرماید:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا﴾.

خداوند که معبودی جز او نیست، به یقین شما را در روز قیامت جمع می‌کند روزی که در آن شکی نیست و چه کسی از خداوند در سخن راست‌گوتر است.

پس با توجه به روز معاد باید در نظر داشت که کاری انجام دهیم که به سودمان باشد نه اینکه خود را جزء ستمگران قرار دهیم.

در آیه‌ی ۱۰۶ سوره یونس می‌خوانیم:

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

و غیر از خداوند، چیزی را که نه سودی برای تو دارد، نه زبانی نخوان، پس اگر چنین کنی همانا تو از ستمگران (مشرک) خواهی بود.

به غیر از خدا نباید از کسی یا چیزی یاری جست که او پروردگار جهانیان است. و باید از شرک دوری کرد و دینی پاک برگزید.

در سوره یونس آیه‌ی ۱۰۵ می‌خوانیم:

﴿وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

و (به من فرمان داده شده که) به آئینی خالی از هر گونه شرک روی آور و هرگز از مشرکان مباش.

و هیچ روی آوردنی بدون تسبیح نمی‌شود که:

تمام موجودات هستی برای خداوند تسبیح می‌گویند و سجده

می‌کنند پس چرا انسان که اشرف مخلوقات است سرباز می‌زند؟!

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا

وَضَلَّلَهُمْ بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ ﴿١٥﴾

سوره ی رعد: آیه ی ۱۵

و هر که در آسمان‌ها و زمین است، خواه و ناخواه با سایه هایشان،
بامدادان و شامگاهان برای خدا سجده می‌کنند.

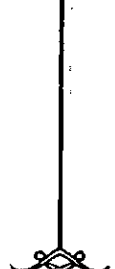
مؤمنان هم به پاس از نعمتهای بی کران الهی، به دستورات او توجه
می‌نمایند و سجده شکر می‌کنند. سجده در نمازهایشان، که خداوند
در قرآن نسبت به نماز سفارشات داشته که با توجه به آن در ردیف
رستگاران قرار گرفته و لقاء الهی نصیبشان می‌شود.

* * * *

در این کتاب آیات مربوط به نماز جمع شده تا با توجه به این آیات
و مطالبی که در کنار نماز مطرح شده و مورد تأیید است بتوان از قرآن
بهره‌مند شد.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
نماز چیست؟	۹
نمازهای واجب	۹
نمازهایی که در شرایطی خاص واجب می شود	۱۰
لباس نمازگزار	۱۰
لباس نمازگزار شرایطی دارد که باید رعایت شود	۱۰
مکان نمازگزار	۱۱
مکان نمازگزار نیز باید شرایطی داشته باشد	۱۱
اعمال نماز	۱۱
واجبات نماز	۱۲
رکن های نماز	۱۲
چیزهایی که می توان بر آنها سجده کرد	۱۴
سجده واجب قرآنی	۱۴
مبطلات نماز	۱۵
* « مواردی که شکستن نماز جایز است »	۱۵
* « مواردی که انجام آن در نماز مکروه است »	۱۵
* نماز مسافر	۱۶
نماز قضا	۱۷
شکایات نماز	۱۷
شک در کارهای نماز	۱۷
شکهایی که نماز را باطل می کند	۱۸
شک هایی که نباید به آنها اعتنا کرد	۲۰
نماز احتیاط	۲۰
سجده ی سهو	۲۱

۲۱	 نماز جمعه
۲۲	 چگونگی نماز جمعه
۲۲	 شرایط نماز جمعه
۲۲	 نماز آیات
۲۳	 چگونگی نماز آیات
۲۴	 قرآن و نماز
۲۵	 «سوره ی بقره»
۲۵	 اقامه ی نماز
۲۶	 اقامه ی نماز و ادای زکات
۲۷	 صبر و نماز
۲۹	 سفارش یهود به نماز
۲۹	 نماز، کاری خیر
۳۰	 کعبه محل امن مردم و بازگشتگاه مردم
۳۱	 تعیین قبله
۳۴	 صبر و نماز
۳۵	 جامع ترین آیه: نیکوکاری
۳۹	 حفاظت بر اوقات نماز
۴۲	 «سوره ی آل عمران»
۴۲	 نماز زمینه نزول ملائک
۴۳	 اولین خانه ی پر برکت
۴۴	 کعبه محل امن زمین
۴۷	 «سوره ی نساء»
۴۷	 شرط عبادت، طهارت
۴۹	 فرمان جهاد و ترس
۵۱	 شکسته شدن نماز در سفر
۵۱	 چگونگی اقامه ی نماز در جنگ
۵۳	 نماز و یاد خدا

۵۴	 نماز منافقین با کسالت و اکراه
۵۶	 نماز و زکات در همه ادیان
۵۸	 «سورهی مائده»
۵۸	 چگونگی وضو برای نماز
۶۳	 بیان اوصاف علی علیه السلام در نماز برای ولایت
۶۶	 اذان برای نماز
۶۷	 می‌گساری و قمار باعث غفلت از نماز
۶۹	 نماز و وصیت نامه
۷۱	 «سورهی انعام»
۷۱	 سفارش به نماز و یاد قیامت
۷۲	 ایمان به آخرت و قرآن، ادای نماز
۷۳	 اخلاص در نماز
۷۴	 اسلام تمام انبیاء
۷۶	 «سورهی اعراف»
۷۶	 مصلحان جهان
۷۸	 «سورهی انفال»
۷۸	 اقامه‌ی نماز نشانه‌ی ایمان
۷۹	 حفظ حرمت خانه خدا
۸۲	 «سورهی توبه»
۸۲	 نماز از نشانه‌های توبه‌ی مشرک
۸۳	 شرایط تعمیر و تولیت مساجد
۸۴	 کفر مانع قبولی نماز و اتفاق
۸۶	 علامت‌های مردان و زنان باایمان
۸۸	 بر مردی هیچ یک از منافقان نماز مگذار و...
۹۰	 «سورهی یونس»
۹۰	 وحی به حضرت موسی، در اقامه‌ی نماز
۹۲	 «سورهی هود»

۹۲	 نماز و قوم شعیب علیه السلام
۹۴	 امید بخش ترین آیه
۹۷	 «سوره ی رعد»
۹۷	 برپایی نماز موجب جلب رضایت پروردگار
۹۹	 «سوره ی ابراهیم»
۹۹	 نماز نشانه ی بندگی
۱۰۰	 دعای حضرت ابراهیم برای همسر و فرزندش
۱۰۱	 نماز محور دعای حضرت ابراهیم
۱۰۳	 «سوره ی اسراء»
۱۰۳	 اوقات نماز
۱۰۴	 خواندن نماز با صدایی متعادل
۱۰۵	 «سوره ی مریم»
۱۰۵	 دستور به نماز تا زمانی که زنده ام
۱۰۷	 سفارش اسماعیل علیه السلام به خانواده اش نسبت به نماز و زکات
۱۰۹	 ضایع کردن نماز
۱۱۲	 «سوره ی طه»
۱۱۲	 دستور نماز به حضرت موسی علیه السلام
۱۱۴	 امر به نماز و حسن عاقبت
۱۱۶	 «سوره ی انبیاء»
۱۱۶	 نماز و زکات بهترین عمل و برای همه ی ادیان
۱۱۸	 «سوره ی حج»
۱۱۸	 مخبتین
۱۱۹	 حکومت صالحان
۱۲۰	 اقامه ی نماز به شکرانه ی مسلمان بودن
۱۲۲	 «سوره ی مؤمنون»
۱۲۲	 رستگاری
۱۲۲	 خشوع در نماز باعث رستگاری

۱۲۵	مواظبت در اوقات و اجزای نماز
۱۲۷	«سوره ی نور»
۱۲۷	ارزش تجارت در کنار نماز و زکات
۱۲۸	تسبیح تمام موجودات و پرندگان
۱۳۱	شرط رسیدن به رحمت الهی
۱۳۲	اجازه گرفتن فرزندان برای ورود به اتاق والدین
۱۳۴	«سوره ی نمل»
۱۳۴	اهل ایمان
۱۳۶	«سوره ی عنکبوت»
۱۳۶	نماز مانع از فحشاء
۱۴۰	«سوره ی روم»
۱۴۰	اقامه ی نماز، دوری از شرک
۱۴۲	«سوره ی لقمان»
۱۴۲	نماز، زکات، معاد
۱۴۳	سفارش لقمان به فرزندش
۱۴۴	گوشه ای از نصایح لقمان حکیم
۱۴۷	«سوره ی احزاب»
۱۴۷	آیه تطهیر
۱۵۰	«سوره ی فاطر»
۱۵۰	بار هر کس به دوش خود اوست
۱۵۲	تلاوت قرآن و اقامه نماز
۱۵۴	«سوره ی شوری»
۱۵۴	توصیه به نماز و مشورت در امور
۱۵۷	«سوره ی مجادله»
۱۵۷	آیه نجوا
۱۶۱	«سوره ی جمعه»
۱۶۱	نماز جمعه

۱۶۳	 طلب فضل الهی پس از نماز جمعه.
۱۶۵	 «سوره‌ی معارج»
۱۶۵	 مداومت بر نماز مانع حرص و بخل.
۱۶۷	 مراقبت در نماز.
۱۶۹	 «سوره‌ی مزمل»
۱۶۹	 نماز شب و تلاوت قرآن.
۱۷۳	 «سوره‌ی مدثر»
۱۷۳	 عاقبت بی‌نمازی و سبک شمردن آن
۱۷۵	 «سوره‌ی قیامت»
۱۷۵	 نماز اولین نشانه‌ی تصدیق دین
۱۷۷	 «سوره‌ی اعلیٰ»
۱۷۷	 نماز، شروعی برای ترکیب
۱۷۸	 «سوره‌ی علق»
۱۸۱	 «سوره‌ی بینه»
۱۸۱	 نماز در تمام ادیان.
۱۸۱	 نماز در دین زرتشت
۱۸۲	 روزه در زرتشت
۱۸۲	 نماز در دین یهود
۱۸۳	 روزه در دین یهود
۱۸۳	 مسیحیت
۱۸۵	 «سوره‌ی ماعون»
۱۸۵	 نماز با غفلت
۱۸۷	 «سوره‌ی کوثر»